

Betænkningen under Nr. 44. Da dette Spørgsmaal ligeledes er ønsket udført til 3die Behandling, skal jeg ikke dvæle ved de Bemærkninger, som derom ere fremsatte i Betænkningen.

Thomsen: Saaledes som alt den ærede Ordfører gjorde opmærksom paa, er det kun et Flertal af Udvalget, der har stillet de forskellige Endringsforslag under Nr. 28—35 og 39—41. Det vil erindres, at der ifjor var en vidtløftig Diskussion om disse Spørgsmaal her i Thinget, til hvilken jeg skal henvisse, og som jeg ikke finder Anledning til nu at komme tilbage til, da jeg maa erkjende, at det er konsekvent fra Flertallets Side, at det, naar det ifjor fik sat igjennem, at Hovedbevillingerne bleve negtede, ogsaa nu vil negte Restbevillingerne. Vi tilraadede de paagjældende Hovedbevillinger, og som Jørgen deraf maa vi for vort Bedkommende ogsaa tilraade Restbevillingerne, men vi erkjende iøvrigt, at det ikke nu har praktisk Betydning, thi da hele Spørgsmaalet om Afholdelsen af de paagjældende Beløb allerede ved Afstemningen ifjor blev henstillet til Statsrevisionen, vil det være meget naturligt, at de Spørgsmaal, hvorom der her er Tale, faae samme Stjæbne; ialtfald vil der derved Intet være tabt. — Det glædede mig, at den ærede Ordfører særlig henlede Opmærksomheden paa de Oplysninger, den høitærede Krigsminister under Nr. 26 i Betænkningen har givet angaaende Tyfus-epidemiene i Garnisonerne i Fredericia og Aarhus. Ogsaa jeg for mit Bedkommende vil tillade mig særlig at henlede saavel det høie Things som den høitærede Ministers Opmærksomhed derpaa. Der er nemlig oplagt, at der er al Grund til at formode, at Epidemien ifjor i Fredericia er foranlediget ved, at Mandstabet har nydt forskellige Fødemidler, som have været tilberedte af Kjød og Fedt af syge eller selvdøde Kreaturer, og i det Hele har nydt forskellige Levnetsmidler, som have været flette. Jeg ser, at den høitærede Minister har foranlediget, at der baade i den paagjældende Garnison og i andre Garnisoner er givet Forskrifter for Mandstabet med Henhyn til Ryddelsen af forskellige Spise- og Drikkevarer; men jeg kan ikke erkjende Andet, end at den militære Kommission i Fredericia aabenbart synes at have truffet Hovedet paa Sømmet, naar den har henvendt sig til Sundhedskommissionen paa Stedet med Opfordring om at foranledige tilveiebragt en jagtlyndig og streng Kontrol med Henhyn til Salg af Kjød, særlig i de billige Beværtningssteder, hvortil de fleste af Soldaterne jo ere henviste med Henhyn til Spisning. Ulemperne ved Garnisonsfor-

holdene og de egentlige Sygdomme blandt Mandstabet ville ganske vist, forsaavidt de ere grundede i egentlig hygieiniske lokale Forhold, ikke kunne ventes afhjulpne, førend vi vedtage en Garnisonslov, men de Ulemper, der kunne opstaa for Mandstabet ved, at det nødsages til at spise forskellige Fødemidler, som ere tilberedte af flette Levnetsmidler, vilde man ganske vist kunne komme over, naar man fremmede og vedtog det Lovforslag om Tilhyn med Levnetsmidler, som er forelagt Thinget, og jeg kan derfor ikke Andet end meget indtrængende anmode det høie Thing om at gjøre sig bekendt med de nævnte Skrivellers Indhold, hvoraf det vistnok vil finde fuld Foranledning til at fremme det paagjældende Lovforslag. Jeg kan imidlertid ikke Andet end ogsaa overfor den høitærede Minister gjøre opmærksom paa, at der fra hans Side for Soldaternes Bedkommende dog maaste kunde træffes en Foranstaltning, dersom det ikke skulde lykkes, imod hvad man naturligtvis maa vente, at faae det paagjældende Lovforslag ført igjennem, en Foranstaltning, som i alle Henseender vilde være i høi Grad hensigtsmæssig. Det er jo klart, at, naar man fordrer den strenge Tjeneste af Mandstabet, som er nødvendig, saa har man ogsaa en Forpligtelse til at sørge for, at det faar den nødvendige Hvile, at det faar den nødvendige Søvn, og at det faar tilstrækkelig Føde. Det er berettiget og efter min Opfattelse en Pligt for Afdelingerne at føre Kontrol dermed. Man har her et ganske simpelt Middel, som har været anvendt flere Steder, og som jeg meget skal henstille til den høitærede Minister, om han ikke vilde foranledige gennemgaende udført ved de forskellige Garnisoner. Det er Etableringen af Fælleshusholdninger for Mandstabet, som styres af det selv, selvfølgelig under den nødvendige Kontrol. Naar denne Foranstaltning gennemføres, er man inde paa en sikker Vej til, at der kan være en Kontrol for Soldaternes Bedkommende med, at kun brugbare Levnetsmidler anskaffes, at de tilberedes paa en fornuftig Maade, og dette sker paa en for Mandstabet billig Maade, saa at dette i Virkeligheden faar den Føde, som er aldeles nødvendig for, at det tilfredsstillende kan udføre sin Gjerning. Jeg tillader mig at henstille dette Spørgsmaal til den høitærede Ministers Overveielse, og jeg tror ikke, at der særlig behøves Bevilling dertil. I flere Garnisoner ere, saavidt mig bekendt, alle de Betingelser tilstede, som udfordres dertil, og der behøves der kun, at de nødvendige Bestemmelser blive truffet, og for de Garnisoners Bedkommende, hvor disse Betingelser ikke ere tilstede, tvivler jeg ikke om, at den høitærede Ministers Budget er